

Herinneren via de stoep

De Duitse kunstenaar Gunter Demnig plaatst op 12 juli 17 kleine gedenktekens om niet te vergeten.

GOOR - Dat gebeurt op zeventien plaatsen verspreid over de stad in de stoepen om Joodse slachtoffers van de nazi's te herdenken. Ook de verhalen van de slachtoffers uit Goor zijn grotendeels achterhaald. „In juni vorig jaar kwamen we met het idee om ook in Goor Stolpersteine te gaan leggen”, vertelt Arie Holkers uit Goor. Samen met Duco Hoek, Eddy Gruppen en Gerrit Alink vormt hij de Stichting Stolpersteine Goor. „We vonden dat het verhaal maar eens verteld moet worden.”

De stichting maakt lesbrieven voor scholieren en laat waarschijnlijk een boek met verhalen, documenten en foto's drukken. Zo is het verhaal van Ruth ten Brink achterhaald. „Ze werkte in het Apeldoornsche Bos, een Joodse psychiatrische instelling. Ze is van daaruit via Westerbork gedeporteerd naar Auschwitz”, vertelt Duco Hoek. „Ergens in Gronin-

gen gooide ze nog een brief uit de trein met als adres alleen de woorden: 'Aan Ab in Goor'. Wonder boven wonder is de brief daar netjes afgeleverd. Ruth ten Brink schrijft in de brief dat ze naar een werkkamp gaat en dat alles goed met haar is.” Op 5 februari 1943 sterft ze in Auschwitz. Ze was 27 jaar. „En mevrouw Kwitser is als gevolg van gewelddadigheden van de NSB en de zwarthemden in Goor omgekomen”, zegt Hoek. Maar ook is een verhaal bekend van een 3-jarig meisje, dochter van advocaat Wolff die met zijn vrouw woonde op de hoek van de Deldensestraat en de Lindelaan. „De ouders leek het verstandig naar Amsterdam te vluchten en hun dochtertje bij de burens achter te laten”, vertelt Gerrit Alink. „Het echtpaar Wolff is vrij vlot na aankomst in Amsterdam opgepakt. Ze overleefden de oorlog niet. Hun dochter Ruth kwam in

■ Hedwig Polak-Cohen en haar zoon Sjonnie. Ze zijn vermoord in Sobibor op 11 juni 1943. Ze woonden aan de Herman Heijermanstraat 54 in Goor, waar op 12 juli een Stolperstein wordt gelegd.

Friesland terecht en het Rode Kruis bracht haar na de oorlog naar Londen. Zeven jaar geleden overleed zij in Amerika.” Andere Joodse families uit Goor met de namen Rosendaal, Polak en Van Engel zijn eveneens omgebracht.

Het project Stolpersteine begon in Nederland in Borne, in 2007. Daarna volgde een waslijst met aanvragen uit meer dan vijftig plaatsen. In totaal zijn er al 50.000 Stolpersteine gelegd. De kunstenaar en bedenker van het project maakt over enkele maan-

den een toer door Nederland. Hij begint in Hertzogenrath bij Heerlen en gaat dan onder meer via Den Bosch en Losser naar Goor om Stolpersteine te leggen. Hij brengt gedenktekens aan in het trottoir voor de huizen van mensen die door de nazi's verdreven, gedeporteerd, vermoord of tot zelfmoord gedreven zijn. Deze Stolpersteine, letterlijk 'struikelstenen' herinneren onder meer aan Joden en politieke gevangenen.

De kunstenaar noemt ze Stolpersteine, omdat je erover strui-

kelt met je hoofd en je hart, en je hoofd moet buigen om de tekst te kunnen lezen. Op de stenen zijn, in een messing plaatje, de naam, geboortedatum, deportatiedatum en plaats en datum van overlijden gestanst.

De stenen van 10 bij 10 centimeter geven namen in de stoep bij woningen waar Joodse mensen leefden. Het gaat onder meer om de Deldensestraat, de Schoolstraat, de Grotestraat, de Achterstraat op 't Schild. Op sommige plekken komen twee of drie plaatjes.

■ De cast. Marieke ten Brinke, Erik Holterman, Amanda Broshuis, Peter Lensink, Mieke Boswinkel, Ruben ter Avest, Liesbeth Hietbrink, Henk-Jan Klooster, Jolanda van den Burg, Gerco Thijsen, Remond Molenkamp. foto Jan Houwers

Debuut toneelgroep Markvelde met 'Een beeld van een man'

MARKVELDE - De buurtschap Markvelde heeft weer een toneelvereniging. Hanny Lammertink en Liesbeth Hietbrink namen in het najaar al het initiatief voor de oprichting van de nieuwe toneelclub.

„Wij hebben allebei toneel gespeeld”, zegt Hanny Lammertink. „Op het voorjaarsfeest van Markvelde hebben we op de eerste avond de M-Factor, als variant op de X-factor van tv, waarbij ieder een act kon opvoeren van een paar minuten. De belangstelling was groot. Toen zijn we op het

idee gekomen om weer een toneelvereniging op te richten.” Jaren geleden was er een club, de Debutanten, opgericht door ouders van kinderen van de school in Markvelde. „De leden kwamen overal vandaan. Maar nu willen we echt alleen mensen uit onze buurtschap.” Elf mensen zijn actief voor de nieuwe vereniging en de belangstelling om een voorstelling te bezoeken is groot. Binnen enkele dagen waren de twee geplande voorstellingen uitverkocht. „Voor het eerst sinds jaren is 't Lammershoes in Markvel-

de weer het decor van een toneeluitvoering”, zegt Lammertink, die ook de regie voor haar rekening neemt. Het blijspel dat de nieuwe vereniging brengt, heet 'Een beeld van een man' en gaat over een extravagante barones en een verstrooide baron die in Markvelde wonen. Zij verzamelt alles dat met Napoleon te maken heeft. De voorstellingen zijn op 28 februari, 1 en 2 maart telkens om 20.00 uur en op 3 maart om 14.00 uur in 't Lammershoes, Oude Deldensestraat 1a. Kaarten bestellen bij Gerda Holterman: 0547-352592.

Maaskantreizen.nl BUSREIZEN 2013

Maakt er meer vakantie van!

RONDREIS BULGARIJE, HART VAN DE BALKAN 12 dagen v.a. 759,-

12-daagse rondreis per Comfort-Class touringcar met o.a. Zagreb, Sofia, Plovdiv, Rila en Boedapest! Verblijf in hotels op basis van half-pensioen. **U reist Comfort-Class!**

VERTREK: 6 MEI, 10 JUNI, 22 JULI, 26 AUG. E.A.

RONDREIS GRAND ITALIA 14 dagen v.a. 899,-

14-daagse rondreis per Comfort-Class touringcar, met o.a. Venetië, Pompei, Sorrento, Rome. Verblijf in goede middenklasse hotels op basis van half-pensioen. **U reist Comfort-Class!**

VERTREK: 21 APRIL, 12 MEI, 9 JUNI E.A.

SCHILDERACHTIG TOSCANE 10 dagen v.a. 499,-

10-daagse rondreis per Comfort-Class touringcar met o.a. Pisa, Siëna, Florence, Volterra, Lucca & San Gimignano! Verblijf in hotels op basis van half-pensioen. **U reist Comfort-Class!**

VERTREK: 29 MAART, 26 APRIL, 20 MEI, 10 JUNI E.A.

OVERWINTEREN IN ZUID-SPANJE 21 dagen v.a. 999,-

21-daagse reis per Comfort-Class touringcar, met o.a. 15 dagen verblijf op basis van half-pensioen in ****-hotel Vistamar in Benalmadena. **U reist Comfort-Class!**

VERTREK: 3 MAART, 3 NOVEMBER E.A.

MEER INFORMATIE OP **WWW.MAASKANTREIZEN.NL**
 EEN GRATIS BROCHURE MORGEN IN HUIS? **BEL 0412-482828**
 NATUURLIJK KUNT U OOK TERECHT BIJ UW ANVR-REISBURO!

OP AL ONZE REIZEN ZIJN NAGENOEG ALLE EXCURSIES INBEGREPEN TENZI ANDERS VERMELD. OOK GENIET U OP AL ONZE REIZEN VAN HALF-PENSIOEN VERZORGING EN REIST U PER LUXE COMFORT-CLASS TOURINGCAR, EEN OPSTAPPLAATS IS ALTIJD IN DE BUURT!

MAASKANT REIZEN MR. VAN COOTHSTRAAT 14 5397 AR LITH INFO@MAASKANT.COM